

บทที่ 4

รายงานผลการวิจัย

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำและประสานแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2546 ได้บัญญัติความหมายของแผนพัฒนาสามปีไว้ว่า “แผนพัฒนาสามปี คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนา อันมีลักษณะเป็นการกำหนดรายละเอียดแผนงาน โครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้นสำหรับปีงบประมาณแต่ละปี มีความต่อเนื่องและเป็นแผนก้าวหน้าครอบคลุมระยะเวลาสามปีโดยมีการทบทวนเพื่อปรับปรุงเป็นประจำทุกปี”

วิธีการนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดการนำเสนอตามกลุ่มเป้าหมายที่ได้ทำการสัมภาษณ์ โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
2. ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี
3. พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย
4. ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

4.1 คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของคณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

เพศ		อายุ				ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	
ชาย	หญิง	20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป	1 – 5 ปี	5 ปี ขึ้นไป
4	-	-	2	2	-	3	1

1. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคนที่หนึ่ง เพศชาย อายุ 39 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

เห็นว่าแผนพัฒนาตำบลสามปี ก่อให้เกิดการพัฒนาท้องถิ่น เพราะผู้บริหารได้นำมาปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับชุมชน ปัญหาที่ได้มาจากชุมชนจริงๆ แต่เมื่อนำมาทำเป็นแผน

ปฏิบัติการแล้ว มักไม่ค่อยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเท่าไร เพราะชาวบ้านเสนอกรอบของแผนมา ในลักษณะที่ไม่สามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้จริง และเห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต.ห้วยทราย ในระดับปานกลาง เพราะประชาชนที่ไปร่วมกระบวนการจัดทำแผนนั้นไม่ถึง 70-80% ของหมู่บ้าน เพราะส่วนหนึ่งออกไปทำงานข้างนอก ชุมชนส่วนหนึ่งเห็นว่าแผนเป็นเรื่องไกลตัว และส่วนหนึ่งก็เสนอในลักษณะที่ไม่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ในความเป็นจริงปฏิบัติไม่ได้ เช่น โครงการที่ใช้งบประมาณจำนวนมากเป็นโครงการที่ใหญ่ และต้องดำเนินการต่อเนื่องทุกปี ซึ่งต้องไปขอรับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง แต่เวลาได้รับการจัดสรรงบประมาณ ก็ได้รับการจัดสรรเพียงบางส่วนเท่านั้น นอกจากนี้ในการเสนอปัญหาและความต้องการมาก ในบางครั้งก็เสนอเกินอำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่สามารถทำได้ ปัญหาได้รับการยอมรับจากประชาคมก็จริง แต่ไม่ได้มองภาพรวมของทั้งตำบลว่าจะได้อะไร ยังไง มันเป็นเรื่องส่วนตัวของแต่ละบุคคลมากกว่า

นอกจากนี้ ผู้นำชุมชนผู้นำชุมชนยังมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ เสนอมากทีเดียว บางครั้งก็มากเกินไปเกินอำนาจหน้าที่ของ อบต. ที่จะทำให้ และรับปากจากชาวบ้านว่าจะทำได้ และได้รับการยอมรับจากประชาคม แต่เสนอเกินกรอบที่จะทำได้ ซึ่งประชาชนคิดว่า จะหาเงินงบประมาณทำให้ได้ แต่ปัญหาก็ได้รับการตอบสนองบางส่วน และผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ ฯลฯ ในกระบวนการเสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็น ในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต.ห้วยทรายมาก เพราะประชาชนส่วนมากเขาไม่ค่อยรู้ ว่าเขามีปัญหาอะไรบ้าง แต่ผู้นำรู้ ประชาชนคิดว่า ผู้นำสามารถตอบสนองต่อปัญหา และความต้องการของเขาได้

ท้ายที่สุด มีความเห็นว่า กระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต. ควรจะเป็นไปในลักษณะ และแนวทางของการจัดเป็นกลุ่มย่อยในหมู่บ้าน แล้วมาประชุมกับคณะกรรมการหมู่บ้าน และคณะกรรมการหมู่บ้าน ควรมาประชุมกับเจ้าหน้าที่ของ อบต. เพื่อให้การเสนอ แนวทางจะได้อยู่ในกรอบและอำนาจหน้าที่ ที่ อบต. สามารถทำได้ เพราะจากที่ชาวบ้านเสนอมาจะไม่ทิศทางที่ชัดเจน และเพื่อที่จะได้แยกออกมาได้ว่า จะเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานใด

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคนที่สอง เพศชาย อายุ 35 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 7 ปี

แผนพัฒนาตำบลสามปี เป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของชุมชน เพราะ

ชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป และค้าขาย รัฐจะต้องมีบทบาทในการแก้ไขปัญหของชุมชนหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อที่จะให้ชุมชนอยู่ดีกินดี มีการดำรงชีพที่มั่นคง มีรายได้เพียงพอ

ประชาชนมีส่วนร่วมพอสมควรในแต่ละครั้ง เมื่อไปทำประชาคมหมู่บ้านจะมีประชาชนมาร่วมรับฟังความคิดเห็นต่างๆมาก ประชาชนได้เสนอปัญหาต่างๆ ความต้องการต่างๆ มากมาย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายประชาคม เพราะชุมชนยังมีความยากจน อยู่ยาก ความต้องการก็ยังมีมาก เช่น ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาคมนาคม ปัญหาขาดแคลนน้ำ และปัญหาที่อยู่อาศัย เหล่านี้ เป็นต้น

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชักจูง ชี้แนะ ต่อกระบวนการเสนอปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของอบต.ห้วยทราย ที่เกิดจากปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมา เช่น เกษตรกรต้องการน้ำ ในการเพาะปลูก ในการทำนา อบต. จะต้องจัดทำแผนและพัฒนาให้เสร็จสมบูรณ์ในระยะสั้น กระบวนการจัดทำแผนในลักษณะต่อเนื่อง และยั่งยืน เพื่อให้ได้ผลในการพัฒนาตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในตำบลได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงในการดำรงชีพต่อไป

3. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคนที่สาม เพศชาย อายุ 43 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

โดยแท้จริงแล้วแผนพัฒนา 3 ปี เป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของชุมชน เนื่องจากมีการประชุม มีการประชาคมในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชน ให้แสดงออกถึงปัญหาและความต้องการ โดยมีการเสนอความต้องการของแต่ละชุมชน หรือแต่ละหมู่บ้านแล้ว มีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ โดยให้แต่ละชุมชนถึงเห็นถึงความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาที่จะได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับ 1 2 3 โดยให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็นและยอมรับเป็นเสียงส่วนใหญ่ว่า ปัญหาใดควรจะได้รับการแก้ไขก่อน

และเท่าที่ผ่านมาประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนอย่างมาก เพราะในการจัดทำแผน อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชน ทุกหมู่บ้านไปดำเนินการจัดลำดับของปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาก่อน หลังจากนั้น อบต. จะออกไปประชาคมแต่ละหมู่บ้าน และนำปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาจัดลำดับความสำคัญเป็นแผนพัฒนา 3 ปีของตำบล หรือเรียกว่า แผนพัฒนาสามปีของ อบต. ฉะนั้นในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของอบต. ห้วยทราย ถือถือว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนทุกขั้นตอน และคณะกรรมการจัดทำแผนระดับตำบล ซึ่งมีตัวแทนมาจากประชาชนทุกหมู่บ้านมาร่วมในการพิจารณาความสำคัญของปัญหาด้วย

ในการประชุมเสนอปัญหา หรือความต้องการของประชาชนแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ก็เสนอปัญหา หรือความต้องการของตนเอง หรือของหมู่บ้านเป็นหลัก ในส่วนของผู้นำชุมชน ยังคงมีบทบาทในการชักจูง ชี้แนะ ในการเสนอปัญหา ความต้องการมาก เพราะประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกในการคิด การทำ หรือการพูด แสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อในการเป็นผู้นำของชุมชน มักจะเห็นชอบกับผู้นำแทบทั้งหมด ไม่กล้าขัดแย้ง

4. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคนที่สี่ เพศชาย อายุ 50 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

แผนพัฒนาตำบลสามปี เป็นแผนที่แสดงถึงปัญหา ความต้องการของประชาชน เนื่องจากกระบวนการจัดทำแผนต้องผ่านการพิจารณาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนอย่างชัดเจน

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี เท่าที่ผ่านมานั้น ในระยะแรกประชาชนยังไม่ทราบถึงความสำคัญของแผนมากนัก แต่ต่อมาเมื่อเห็นว่าแผนดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประชาชนก็ได้ให้ความสำคัญ และเข้ามาร่วมกระบวนการในการจัดทำแผนมากขึ้น ทั้งการนำเสนอข้อมูล ปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะต่างๆอย่างกว้างขวาง ซึ่งส่งผลให้การจัดทำแผนเป็นที่ยอมรับจากประชาคม เหตุเพราะแผนฯ เป็นเครื่องชี้ถึงระดับของการพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญอันหนึ่ง

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชี้แนะในกระบวนการจัดทำแผนมาก เป็นที่ยอมรับ เพราะข้อมูลในแผนฯ แสดงให้เห็นถึงปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชนที่ชัดเจน และสะท้อนให้เห็นถึงระดับของการพัฒนา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง

กระบวนการควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และเป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวางควรมีการกำหนดทิศทางของการพัฒนาในระยะปานกลางให้ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปสู่กระบวนการวางแผนที่รัดกุม เป็นระบบ และปฏิบัติได้ ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ การดำเนินการทุกระยะ เพื่อมิให้มีการขึ้นจากผู้นำท้องถิ่นเกินไป จนถึงขนาดเป็นการครอบงำแนวความคิด และทิศทางการพัฒนา

4.2 ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

ข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้ทำการสัมภาษณ์นายอำเภอ ปลัดอำเภอ พัฒนาการตำบล เจ้าพนักงานสาธารณสุข จำนวน 5 คน โดยมีผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ข้อมูลทั่วไปของข้าราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี

เพศ		อายุ				ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	
ชาย	หญิง	20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป	1 – 5 ปี	5 ปี ขึ้นไป
3	2	-	1	3	1	3	2

1. ข้าราชการคนที่หนึ่ง เพศชาย อายุ 50 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี เห็นว่าแผนพัฒนา 3 ปี เป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของชุมชน เพราะชุมชน และผู้นำชุมชนได้จัดทำเวทีประชาคม เพื่อค้นหาปัญหา สาเหตุ และแนวทางแก้ไขปัญหาของชุมชน จากนั้นนำเสนอผ่านผู้นำชุมชนเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเห็นว่าประชาชนมีส่วนร่วมมาก เพราะประชาชนแต่ละหมู่บ้านมีการจัดทำแผน และปรับปรุงแผนเป็นประจำทุกปี และแผนพัฒนา 3 ปี ก็นำมาจากแผนของชุมชนที่ประชาชนได้ดำเนินการ

ประชาชนได้เสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนา สามปี ของอบต. มาก และได้รับการยอมรับจากประชาคม เพราะเป็นแผนที่มาจากการประชาคมของประชาชนในชุมชนก่อน โดยประชาชนในชุมชนเป็นผู้ร่วมคิด ร่วมค้นหาปัญหา แนวทางแก้ไข แล้วร่วมตัดสินใจในการเสนอกิจกรรม โครงการ เพื่อแก้ไขปัญหานั้นๆ

ผู้นำมีบทบาทในการชักจูงให้ประชาชนร่วมกันค้นหาปัญหา ความต้องการ แสดงความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของอบต. ห้วยทราย และได้รับการยอมรับจากประชาคมมาก และปัจจัย คือ ผู้นำมีความเป็นประชาธิปไตย และถือว่าประชาชนเป็นเจ้าของ และเป็นผู้ที่จะช่วยกันพัฒนาชุมชนของคนให้เจริญขึ้น

คิดว่าควรมีการเน้นย้ำให้มีการจัดกระบวนการทำแผนทุกปี (ทบทวน) เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในทุกๆด้าน ทุกๆ หมู่บ้าน แบบเดิมตามแนวทางเดิมดีแล้ว

2. ข้าราชการคนที่สอง เพศชาย อายุ 45 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 7 ปี แผนพัฒนา 3 ปี เป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง เนื่องจากมีการประชุม หรือมีการประชาคมในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อให้ประชาชนมีความคิดเห็น และแสดงออกถึงความต้องการ หรือความจำเป็นที่จะต้องทำในห้วงเวลา 3 ปี ที่จะมาถึง โดยมีการ

เสนอ ความต้องการของแต่ละชุมชน หรือแต่ละหมู่บ้าน แล้วมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ โดยให้แต่ละชุมชนถึงเห็นถึงความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาที่จะได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับ ความสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนโดยให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็น และยอมรับเป็นเสียงส่วนใหญ่ ว่า ปัญหาใดควรจะได้รับแก้ไขก่อน และเรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนไปจนครบทุกปัญหาที่ เสนอมา จึงจะจัดทำเป็นรูปเล่มของชุมชนนั้นไว้ เพื่อจัดส่งให้ตำบล และนำไปจัดทำเป็นแผนของ ตำบลต่อไป

ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนมากพอสมควร เพราะในการจัดทำ แผน อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชน ทุกหมู่บ้านไปดำเนินการจัดลำดับของปัญหาของ แต่ละหมู่บ้านมาก่อน โดยอบต.จัดทำงบประมาณในการออกไปประชุมแต่ละหมู่บ้าน และนำ ปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาจัดลำดับความสำคัญเป็นแผนพัฒนา 3 ปีของตำบล หรือเรียกว่า แผนพัฒนาสามปีของ อบต. ฉะนั้นในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของอบต. ห้วยทราย ก็ถือว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ทุกขั้นตอน และคณะกรรมการจัดทำแผนระดับ ตำบล ซึ่งมีตัวแทนมาจากประชาชนทุกหมู่บ้านมาร่วมในการพิจารณาความสำคัญของปัญหาด้วย

ในการประชุมเสนอปัญหา หรือความต้องการของประชาชนแต่ละครั้ง ประชาชน ส่วนใหญ่ก็เสนอปัญหา หรือความต้องการของตนเอง หรือของหมู่บ้านเป็นหลัก และมีการแสดง วิสัยทัศน์ หรือความคิดเห็น หรือความจำเป็นของปัญหา

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชักจูง ชี้แนะ ในการเสนอปัญหา ความต้องการมาก เพราะประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกในการคิด การทำ หรือการพูด แสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อในการเป็นผู้นำของชุมชน มักจะเห็นชอบกับผู้นำแทบทั้งหมด ไม่กล้าขัดแย้ง

เป็นกระบวนการที่เสนอความคิด ความต้องการมาจากประชาชนในหมู่บ้าน เสนอมายังตำบล เพื่อให้จัดทำเป็นแผนระดับตำบล

3. ข้าราชการคนที่สาม เพศชาย อายุ 51 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 3 ปี แผนพัฒนาตำบลสามปี เป็นแผนที่แสดงถึงปัญหา ความต้องการของประชาชน เนื่องจากกระบวนการจัดทำแผนต้องผ่านการพิจารณาของผู้นำท้องถิ่น เช่น ท่านัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องที่ของตนอย่างชัดเจน

ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนมากพอสมควร เพราะในการจัดทำ แผน อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชน ทุกหมู่บ้านไปดำเนินการจัดลำดับของปัญหาของ แต่ละหมู่บ้านมาก่อน โดยอบต.จัดทำงบประมาณในการออกไปประชุมแต่ละหมู่บ้าน และ นำปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาจัดลำดับความสำคัญเป็นแผนพัฒนา 3 ปีของตำบล หรือ เรียกว่า

แผนพัฒนา 3 ปีของอบต. ฉะนั้นในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของอบต.ห้วยทราย ก็ถือว่าประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนทุกขั้นตอน และคณะกรรมการจัดทำแผนระดับตำบล ซึ่งมีตัวแทนมาจากประชาชนทุกหมู่บ้านมาร่วมในการพิจารณาความสำคัญของปัญหาด้วย

มีการนำเสนอข้อมูล ปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะต่างๆอย่างกว้างขวาง ทำให้การจัดทำแผนเป็นที่ยอมรับจากประชาคม เหตุเพราะแผนฯเป็นเครื่องชี้ถึงระดับของการพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญอันหนึ่ง

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชี้แนะในกระบวนการจัดทำแผนมาก เป็นที่ยอมรับ เพราะข้อมูล ในแผนฯแสดงให้เห็นถึงปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชนที่ชัดเจน และสะท้อนให้เห็นถึงระดับของการพัฒนา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง

กระบวนการควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และเป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวาง ควรมีการกำหนดทิศทางของการพัฒนาในระยะปานกลางให้ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปสู่กระบวนการวางแผนที่รัดกุม เป็นระบบ และปฏิบัติได้ ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ การดำเนินการทุกระยะ เพื่อมิให้มีการชี้นำจากผู้นำท้องถิ่นเกินไป จนถึงขนาดเป็นการครอบงำแนวความคิด และทิศทางการพัฒนา

4. ข้าราชการคนที่สี่ เพศหญิง อายุ 37 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 1 ปี จากประสบการณ์ และการเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทรายที่ผ่านมานั้น เห็นว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต.มากพอสมควร เพราะทุกหมู่บ้านได้เสนอปัญหา จัดลำดับของปัญหา และความต้องการให้ อบต. เพื่อจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของ อบต. ดังนั้น แผนพัฒนาสามปีจึงเป็นแผนที่เกิดจากปัญหา และความต้องการของชุมชนอย่างแท้จริง เนื่องจากการประชุมราษฎรในหมู่บ้านให้ประชาชนเสนอปัญหา และแสดงความคิดเห็น และแสดงความต้องการในการแก้ไขปัญหา จัดลำดับความเร่งด่วน ในการแก้ไขปัญหาของชุมชน แล้วนำเสนอให้ตำบลในการจัดทำแผนของตำบล

การจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี ของ อบต. ก็มาจากการเสนอปัญหา และความต้องการของประชาชนเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งก็มาจากการยอมรับของการประชุมของประชาชน หรือมีการประชุมในแต่ละหมู่บ้าน

ผู้นำชุมชนทั้งผู้ใหญ่บ้าน และกำนันก็มีบ้างในการชักจูง ชี้แนะ ในกระบวนการเสนอปัญหาความต้องการ แต่ก็จะต้องได้รับการยอมรับจากการประชุมประชาคมก่อน

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของ อบต. ในปัจจุบัน ก็เป็นที่ยอมรับของทุกองค์กร เพราะเป็นการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน หมู่บ้านขึ้นมา เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล

5. ข้าราชการคนที่ห้า เพศหญิง อายุ 41 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 6 ปี แผนพัฒนาตำบลสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแผนระยะสั้น เพื่อตอบสนองต่อปัญหาของชุมชน ชุมชนก็อาจเสนอให้ เมื่อแก้ไขแล้วก็อาจจะมีการสำเร็จ หรือไม่สำเร็จ มีการกำหนดงบประมาณ เป็นการแก้ไขปัญหาในระดับปานกลาง โดยเริ่มจากปัญหาเฉพาะหน้า แก้ได้ หรือแก้ไม่ได้อย่างไร ก็มีการประเมินผล ทบทวน นำมาสู่การใช้ทรัพยากรในอนาคต ไม่ว่าจะเป็นเงิน วัสดุ แผนต้องผ่านประชาคม แต่ประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมโดยตรงผ่านทางตัวแทนในทุกระดับของประชาชนที่เป็นประชาคม กรรมการหมู่บ้าน (ทั้งในระดับของท้องถิ่น และระดับของ อบต.) และประชาชนได้เสนอปัญหาและความต้องการค่อนข้างมากแล้วแต่ในส่วนที่เขาเสนอมา

ตอนนี้ในช่วงของการกระจายอำนาจ ที่กระจายอำนาจลงมาถึงท้องถิ่นว่าจะทำอย่างไร เพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม และประชาชนก็ยังไม่คุ้นเคยกับการที่จะเข้ามาร่วมคิดในการจัดทำแผนและผู้นำมีบทบาทอยู่แล้ว เพราะมีมาก่อนรูปแบบที่เป็นทางการ ชุมชนจะมีปฏิสัมพันธ์กันในชุมชนมากกว่าภายนอก มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันในแวดวงเล็กๆ มีบทบาทในการชักจูงสูง

ร่วมคิด ร่วมทำ คือ ให้ประชาชนมีส่วนร่วม เพียงแต่ต้องใช้เวลามากกว่านี้ แผนอาจจะต้องทำล่วงหน้าไว้แต่เนิ่นๆ มากกว่านี้ เพื่อให้ชาวบ้านเข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

4.3 พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

พนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาสามปี จำนวน 3 คน ได้ทำการสัมภาษณ์หัวหน้าส่วนฯ และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง โดยมีผลการสัมภาษณ์ ดังนี้

ตารางที่ 4.3 ข้อมูลทั่วไปของพนักงานส่วนตำบลขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

เพศ		อายุ				ระยะเวลาการดำรงตำแหน่ง	
ชาย	หญิง	20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป	1 – 5 ปี	5 ปี ขึ้นไป
2	1	2	1	-	-	2	1

1. พนักงานส่วนตำบลคนที่หนึ่ง เพศชาย อายุ 30 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 4 ปี

การจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี ได้จัดทำขึ้นโดยการทำประชาคม เพื่อที่จะต้องการทราบถึงปัญหา และความต้องการของชุมชน โดยมีฐานความคิดว่าประชาชนย่อมทราบถึงปัญหา และความต้องการของตนเอง และชุมชน ได้ดี เพื่อมากำหนดเป็นโครงการในการแก้ไขปัญหาเท่าที่ผ่านมาประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของอบต.ห้วยทราย อย่างมาก

มีการเสนอปัญหา และความต้องการของประชาชนค่อนข้างกว้างขวาง ถือว่าเป็นความต้องการของประชาชนโดยตรง และต้องผ่านการลงมติของประชาคม

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ควรจะให้ประชาชนเข้าร่วมในการทำประชาคมให้มากที่สุดเพราะในปัจจุบันประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญกับการทำประชาคมเท่าที่ควร

2. พนักงานส่วนตำบลคนที่สอง เพศชาย อายุ 37 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 6 ปี

แผนพัฒนาตำบลสามปี เป็นแผนที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยจะได้นำเอาปัญหาและความต้องการที่ผ่านการพิจารณาของประชาคม มาจัดทำเป็นแผนงานโครงการ แล้วจัดสรรงบประมาณเพื่อรองรับ และจัดสรรเป็นส่วนให้แต่ละชุมชนที่ต้องการตามความเหมาะสม และประชาชนที่ได้รับงบประมาณ นำไปพัฒนาในหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์ และสร้างรายได้ให้หมู่บ้านต่อไป

การประชุมที่ผ่านมานั้น ประชาชนมีส่วนร่วมบ้าง แต่ไม่มากนัก เพราะประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนา เลยเป็นสาเหตุให้ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมเท่าไร และไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วมฟังประชุมเท่าไร แต่อย่างไรก็ตามประชาชนที่เข้าร่วมการประชุมต่างก็มีการเสนอแผน และโครงการต่างๆ การปรับปรุงการพัฒนาต่างๆ เป็นจำนวนมาก

ผู้นำชุมชนได้เสนอปัญหา และความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆ ตามที่ประชาชนได้เสนอมา และออกความคิดเห็นร่วมกันในการทำประชาคม เพราะต้องการให้หมู่บ้านพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

3. พนักงานส่วนตำบลคนที่สาม เพศหญิง อายุ 27 ปี ดำรงตำแหน่งมาแล้วเป็นระยะเวลา 2 ปี

แผนพัฒนาตำบลสามปี เกิดจากการทำประชาคม โดยประชาชนจะแสดงถึงความต้องการในด้านของชุมชนเอง ซึ่งเป็นการเสนอปัญหาและความต้องการ เพื่อที่จะสอดคล้องกับการตั้งงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล โดยจะกำหนดขึ้นมาเป็นแผน สำหรับใช้แผน โดยจะกำหนดขึ้นมาเป็นแผนสำหรับใช้พัฒนา โดยจะจัดทำเป็นโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาและตอบสนองความต้องการของประชาชนในหมู่บ้าน

ประชาชนมีส่วนร่วมมากในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปี โดยในแต่ละครั้งที่ออกไปทำประชาคมหมู่บ้านจะมีประชาชนร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็น

ประชาชนจะเสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นต่างๆ ที่พวกเขาต้องการที่จะได้รับการแก้ไข และการพัฒนา และในการจัดทำแผนพัฒนา 3 ปีของ อบต.ห้วยทราย จะได้รับการยอมรับจากประชาคม เนื่องจากชุมชนยังมีความยากจน จึงต้องการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชักจูง ชี้แนะ ในกระบวนการเสนอปัญหา ความต้องการ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ อบต.ห้วยทราย มากพอสมควร แต่ก็ได้รับการยอมรับจากประชาชน

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ทราบแนวทางการพัฒนาที่ตรงจุดตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

4.4. ประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย

ประชาชนในที่นี้ หมายถึงประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี โดยการกำหนดรายชื่อโดยวิธีสุ่มแบบ Random Sampling จากบัญชีรายชื่อผู้ที่เข้าร่วมเวทีประชาคม ทั้งนี้ โดยการสุ่มจากบัญชีรายชื่อของผู้เข้าร่วมการประชุมเวทีประชาคมระดับหมู่บ้าน ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย จำนวน 5 หมู่บ้าน รวม 20 คน

ตารางที่ 4.4 ข้อมูลทั่วไปของประชาชนที่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลตามปี

เพศ		อายุ				การเคยการดำรงตำแหน่ง	
ชาย	หญิง	20 – 30 ปี	31 – 40 ปี	41 – 50 ปี	51 ปี ขึ้นไป	เคย	ไม่เคย
17	3	1	3	10	7	23	2

อาชีพ	
เกษตรกรรวม	12
รับจ้าง	4
ข้าราชการ	1
อื่นๆ	4

สรุปผลการสัมภาษณ์ประชาชน บ้านหมู่ที่ 1

1. นายคำ อายุ 41 ปี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน

อาชีพเกษตรกร

ทราบถึงเรื่องการประชุมประชาคมหมู่บ้านเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี จากสำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ ที่แจ้งมาเป็นหนังสือว่า เชิญแกนนำมาประชุม เพื่อวางแผนร่วมกับ อบต. ความสำคัญของแผน คือ เราจะได้รู้ว่าปีต่อไป เราจะทำอะไรให้เกิดขึ้นกับชุมชนหมู่บ้าน ที่ผ่านมานั้น ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่จะเป็น อชต. (อาสาพัฒนาชุมชนในตำบล) อสม. กกม. อบต. ชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่ค่อยเข้าร่วมประชุม เพราะไม่ได้แจ้งทั่วถึง หากเป็นการประชุมหมู่บ้านจะไปเข้าร่วมประชุม แต่ประชุมประชาคมหมู่บ้านมักจะไม่เข้าร่วมประชุม

2. นายแก้ว อายุ 50 ปี เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาตำบล ประกอบอาชีพเกษตรกร

เห็นว่าการประชุมประชาคมหมู่บ้านนั้น ชาวบ้านโดยทั่วไปไม่สามารถที่จะแสดงความคิดเห็น และไม่มีใครกล้าด้วยเกรงว่าผู้อื่นอาจไม่เชื่อถือ เนื่องจากคนส่วนใหญ่จะเชื่อถือคนที่พูดจาดี ภูมิวิสัยทัศน์ มีอุดมการณ์ มีความรู้ความสามารถ ฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ซึ่งมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคนที่มีความเป็นอยู่ไม่ค่อยดี

แต่อย่างไรก็ตาม แก่นนำย่อมรู้ปัญหาของชาวบ้านอยู่แล้วว่า ความต้องการของเขาเป็นอย่างไร และรู้จักอุปนิสัยความเป็นอยู่ ฐานะของชาวบ้านแต่ละคนหมด ไม่เหมือนในเมืองที่ขนาดอยู่บ้านคิดๆ กัน ก็ยังไม่รู้จักกัน

เมื่ออยู่ในประชุมแล้วมักไม่ค่อยมีการแสดงความคิดเห็นมากนัก แต่มักจะไปวิพากษ์วิจารณ์กันนอกที่ประชุม การจะไปพูดคุยกันข้างนอกถึงปัญหา ก็ไม่มีประโยชน์แล้ว

ทางแก้ปัญหาคือ ควรจะมีการเอาแบบสอบถามมาให้กรอกทุกครัวเรือนว่า ชาวบ้านแต่ละคนมีความต้องการอะไรบ้าง แล้วรวบรวม พิจารณาว่าแต่ละประเด็น มีชาวบ้านต้องการกี่คน เพื่อแก้ปัญหาที่ชาวบ้านไม่กล้าพูดในที่ประชุม ฉะนั้น คือ ชาวบ้านไม่ต้องไปประชุมแล้วให้ชาวบ้านเลือกตามตัวเลือกแสดงปัญหาที่กำหนดให้ หรือให้เขียนเอา โดยจะระบุชื่อหรือไม่ก็ได้ หรือจะระบุเป็นบ้านเลขที่เอาก็ได้

แต่อย่างไรก็ตาม ก็ยังเห็นว่าแผนพัฒนาตำบลสามปีเป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของชุมชน เพราะชุมชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม รับจ้างทั่วไป และค้าขาย ทางราชการจะต้องมีบทบาทในการแก้ไขปัญหของชุมชนหลายสิ่งหลายอย่าง เพื่อที่จะให้ชุมชนอยู่ดี กินดี มีการดำรงชีพที่มั่นคง มีรายได้เพียงพอ

การประชุมที่ผ่านมานั้น ประชาชนมีส่วนร่วมพอสมควรในแต่ละครั้ง เมื่อไปทำประชุมหมู่บ้าน จะมีประชาชนมาร่วมรับฟังความคิดเห็นต่างๆ มาก

ประชาชนได้เสนอปัญหาต่างๆ ความต้องการต่างๆ มากมาย และได้รับการยอมรับจากประชาชนในพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลห้วยทราย ประชาคม เพราะชุมชนยังมีความยากจนอยู่มาก ความต้องการก็ต้องมีมาก เช่น ปัญหาที่ทำกิน ปัญหาสาธารณสุข ปัญหาคมนาคม ปัญหาขาดแคลนน้ำ และปัญหาที่อยู่อาศัย เหล่านี้ เป็นต้น

สำหรับผู้นำชุมชนก็ยังคงมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ กระบวนการเสนอปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของ อบต.ห้วยทราย อยู่บ้าง โดยเฉพาะในเรื่องที่เกิดจากปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมา เช่น เกษตรกรต้องการน้ำในการเพาะปลูก ในการทำนา อบต.จะต้องจัดทำแผนและพัฒนาให้เสร็จสมบูรณ์ในระยะสั้น

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปีควรทำในลักษณะต่อเนื่อง และยั่งยืน เพื่อให้ได้ผลในการพัฒนาตำบล โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชาชนในตำบลได้รับผลประโยชน์อย่างแท้จริงในการดำรงชีพต่อไป

3. นายประสงค์ อายุ 29 ปี อาชีพเกษตรกรกรรม

โดยแม้จริงแล้วแผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของชุมชน เนื่องจากมีการประชุม มีการประชามติในแต่ละหมู่บ้าน เพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชน ให้แสดงออกถึงปัญหาและความต้องการ โดยมีการเสนอ ความต้องการของแต่ละชุมชน หรือแต่ละหมู่บ้าน แล้วมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญ โดยให้แต่ละชุมชนเรียงเห็นถึงความสำคัญเร่งด่วนของปัญหาที่จะได้รับการแก้ไขก่อนเป็นลำดับ 1,2,3 โดยให้แต่ละคนแสดงความคิดเห็น และยอมรับเป็นเสียงส่วนใหญ่ว่า ปัญหาใดควรจะได้รับแก้ไขก่อน

และเท่าที่ผ่านมาประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนอย่างมาก เพราะในการจัดทำแผน อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ให้ทุกชุมชน ทุกหมู่บ้านไปดำเนินการจัดลำดับของปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาก่อน หลังจากนั้น อบต. จะออกไปประชามติแต่ละหมู่บ้าน และนำปัญหาของแต่ละหมู่บ้านมาจัดลำดับความสำคัญเป็นแผนพัฒนาสามปีของตำบล หรือเรียกว่าแผนพัฒนาสามปีของอบต. ฉะนั้น ในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของอบต. ห้วยทราย ก็ถือว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนทุกขั้นตอน และคณะกรรมการจัดทำแผนระดับตำบล ซึ่งมีตัวแทนมาจากประชาชนทุกหมู่บ้านมาร่วมในการพิจารณาความสำคัญของปัญหาด้วย

ในการประชุมเสนอปัญหา หรือความต้องการของประชาชนแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ก็เสนอปัญหา หรือความต้องการของตนเอง หรือของหมู่บ้านเป็นหลัก ในส่วนของผู้นำชุมชน ยังคงมีบทบาทในการชักจูง ชี้แนะ ในการเสนอปัญหา ความต้องการมาก เพราะประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกในการคิด การทำ หรือการพูด แสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อในการเป็นผู้นำของชุมชน มักจะเห็นชอบกับผู้นำแทบทั้งหมด ไม่กล้าขัดแย้ง

4. นายมา อายุ 51 ปี ดำรงตำแหน่งกรรมการหมู่บ้าน และกรรมการวัด อาชีพเกษตรกรกรรม

ทราบว่าแผนพัฒนาตำบลสามปี เป็นแผนที่มีความสำคัญอย่างมาก เนื่องจากแผนดังกล่าว จะต้องถูกนำไปใช้เป็นแผนพัฒนาตำบล ซึ่ง อบต. จะต้องจัดสรรงบประมาณเพื่อดำเนินการตามแผนนั้น ดังนั้น แผนพัฒนาตำบลสามปีเป็นอย่างไร กำหนดแผนงาน โครงการอย่างไร อบต. รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ก็จะต้องนำไปพิจารณาดำเนินการให้เป็นไปตามนั้น

โดยส่วนตัวได้เข้าร่วมการประชุมประชามติหมู่บ้านทุกครั้ง และผู้เข้าร่วมการประชุมส่วนใหญ่ ก็มักจะเป็นผู้ที่มีตำแหน่งในชุมชนอยู่แล้ว เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภา อบต. ประธานกลุ่มพัฒนาสตรี ฯลฯ ซึ่งเป็นผู้ที่มีปัญหาของหมู่บ้านคืออยู่แล้ว และการประชุมก็มักจะมีการแสดงความคิดเห็นกันอย่างหลากหลาย แต่ท้ายที่สุดก็มักจะเห็นตรงกันใน

ที่สุด เนื่องจาก ปัญหาของหมู่บ้านมักจะไม่มี ความซับซ้อนอะไร ส่วนใหญ่ก็มักจะเป็น ความต้องการในเรื่องของน้ำเพื่อการเกษตร ถนน การส่งเสริมอาชีพ เป็นส่วนใหญ่

5. นายชาติ อายุ 39 ปี อาชีพรับจ้าง

ทราบถึงเรื่องการประชุมแผนพัฒนาตำบลสามปี จากการบอกต่อๆ กันมาของคนในหมู่บ้าน จึงไปเข้าร่วมการประชุมด้วย เพราะเห็นเป็นโอกาสอันดีที่ได้เสนอความต้องการที่จะให้ภาครัฐได้เข้ามาแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังได้รับฟังความคิดเห็นของคนอื่นๆ อีกด้วย

เท่าที่ผ่านมา ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีตำแหน่งในหมู่บ้านอยู่แล้ว ประชาชนทั่วไปจะเข้าร่วมการประชุมไม่มากนัก ซึ่งอาจจะไม่เห็นถึงความสำคัญ หรือได้ฝากข้อเสนอไปกับผู้ที่เข้าร่วมการประชุมอยู่แล้ว

ในการประชุมเสนอปัญหา หรือความต้องการของประชาชนแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ก็เสนอปัญหา หรือความต้องการของตนเอง หรือของหมู่บ้านเป็นหลัก ในส่วนของผู้นำชุมชน ยังคงมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ ในการเสนอปัญหา ความต้องการมาก เพราะประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกในการคิด การทำ หรือการพูด แสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อในการเป็นผู้นำของชุมชน มักจะเห็นชอบกับผู้นำแทบทั้งหมด ไม่กล้าขัดแย้ง

สรุปผลการสัมภาษณ์ประชาชน บ้านหมู่ที่ 2

1. นายประเสริฐ อายุ 55 ปี อาชีพค้าขาย เคยดำรงตำแหน่งรองประธานในคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขมูลฐานชุมชน) อาสาสมัครพลังแผ่นดินต่อต้านยาเสพติด คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

เห็นว่าแผนมีความสำคัญ เนื่องจากการจะทำอะไรก็แล้วแต่ จะต้องมีการวางแผนไว้ล่วงหน้าว่าจะทำอะไรบ้าง

ในส่วนของตัวเองในปัจจุบันไม่ได้มีหน้าที่อะไร ไม่ได้มีหน้าที่อะไรในชุมชนโดยตรง เป็นชาวบ้านเฉยๆ แต่ก็คอยเป็นผู้แทนให้กับชาวบ้าน เช่น การขอไฟ เป็นคนทำหนังสือ เพราะต้องการให้พื้นที่มีความเจริญขึ้นมา แต่ไม่ได้เป็นคนที่นี่ ช้ายังมีเสียงอีกว่า ไม่ใช่คนที่นี่ เวลาเราพูดอะไร เขาจะโห่ไล่เรา แต่ตอนหลังเขาก็บอกว่า จริงอย่างลุงเล็ดพูด แต่ก็บอกไปว่า มันสายไปแล้ว แต่พอหลวง เขาก็ค่อนข้างเชื่อผม

เช่นเรื่องทำฝาย ผมเป็นกรรมการบริหารสภา ผมบอกว่า พอหน้าแล้ง บ้านเราจะเกิดการขาดแคลนน้ำ ให้เอาทรายไปกั้นเป็นฝายแมว หรือ ฝายน้ำล้น เพื่อกักน้ำดิบเอาไว้ใช้ในเวลา

หน้าแล้ง แล้วผมก็ขอสมาชิก อบต. ว่าของบประมาณซักส่วนหนึ่งเพื่อไว้ใช้ในหน้าแล้ง เขาก็รับเรื่องไป แล้วเรื่องนี้ก็เป็นระดับประเทศ มหาวิทยาลัยขอนแก่นเคยออกแบบมาซึ่งเป็นการทำที่มากช่องจนเกินไป และผมก็บอกว่าจะทำให้น้ำท่วมในพื้นที่ตำบลห้วยทราย

ผมบอกกำนัน ตอนกินเลี้ยงด้วยกัน เลยว่าต้องรีบทำลาย แต่กำนันบอกว่า ทำลายไม่ได้แล้ว เพราะว่าทำไปแล้ว ต้องปล่อยให้ทำไป ผมก็บอกว่า อีกหน่อยจะต้องทุบทำลาย แต่ว่าใครจะเป็นคนทำ ก็ต้องเอาหูไปนาเอาตาไปไร่ซะ ไม่อย่างนั้นบ้าน ไร่ นา ประชาชนจะน้ำท่วม และตอนหลังก็เป็นจริง ต้องรื้อทิ้งไปในที่สุด ผมเสียคาของบประมาณ

สำหรับการประชุมคนนั้น ชาวบ้านจะเข้าร่วมประชุมไม่มาก และผู้ที่มีความรู้ไม่มี เนื่องจากหัวหน้าครอบครัวไม่ไป เอาเวลาไปทำงาน ยิ่งตอนเย็นส่วนใหญ่จะคนมาไป ซึ่งพูดไม่รู้เรื่องแล้ว ฉะนั้นคนพูดก็จะมีแค่ผู้นำ ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ประธานกรรมการ จึงทำให้การแก้ปัญหาไม่ได้มาจากประชาชนที่อยู่ ในระดับรากหญ้าอย่างแท้จริง ถึงมีผู้ไม่เห็นด้วย แต่เวลาลงประชามติก็ชนะเสียง ส่วนใหญ่

ชาวบ้านเขายังต้องพัฒนาความคิดเขาอีกหน่อย ที่ไปยอมรับความคิดของผู้นำอย่างเดียว ทั้งที่ความคิดของผู้นำก็ไม่ใช่ว่าจะถูกเสมอไป ซึ่งผมจะได้แย้งตลอด ไม่ว่าจะเป็นความคิดของนายก อบต. สมาชิก อบต. หากผมเข้าที่ประชุม ผมจะเหมือนเป็นฝ่ายค้าน ผมเคยถึงขั้นวางไม้ตายกัน เขาจะเอาแต่พรรคพวกของเขา ผิดถูกเขาจะไม่ค่อยคำนึงถึง เขาจะไม่ยอมรับสิ่งที่คนภายนอกมาแนะนำ อย่างวันนี้ ที่ผู้นำลงแล้วไม่ได้ คือ ชาวบ้านเขาเริ่มมองเห็นว่าอะไร เป็นอะไร เช่น งานวัด งานมงคล เขาเวียนทักษิณาวัตร เวียนอย่างนี้มันเป็นงานศพ เขาก็ไม่ยอม เรานำไปอย่างนี้ เขาก็พาเวียนไปอย่างนี้ ขวามือเราเข้าสิ่งที่เขาเวียน ผมก็พูดว่า ผมอายุเขา เขาก็ไม่รู้จะทำไถมาประชุมกันที่บ้านผมด้วยซ้ำ

ต้องขึ้นอยู่กับผู้บริหาร เมื่อก่อนผมเข้าไปประชุม ผมก็ค่อนข้างรุนแรง ที่แต่ละหมู่บ้านมาเสนอว่าต้องการอะไร เป็นปัญหาเร่งด่วนของแต่ละหมู่บ้าน บางหมู่บ้านมีคนมาประชมน้อย บางหมู่บ้านก็มีคนมาประชุมเยอะ แต่ผมก็ขอให้ทุกคนที่มาเข้าร่วมประชมนั้น คิดว่าเราเป็นคนตำบลห้วยทราย อย่าคิดว่าเราเป็นคนของหมู่ที่ 1 หรือหมู่ที่ 2 คือคิดเฉพาะหมู่บ้านของตัวเองเท่านั้น ผมก็พยายามพูดกับเขาว่า ถ้าผมยกมือให้หมู่บ้านอื่น ผมขอรับรองว่าหมู่ที่ 2 อย่าถือว่าผม เพราะผมต้องการดูความจำเป็นเร่งด่วนตามความจำเป็นของแต่ละหมู่บ้าน

คราวที่แล้ว หมู่บ้านห้วยทราย หมู่ที่ 3 เขาขอน้ำอุปโภคบริโภค ผมก็ยกมือให้เขาเป็นอันดับหนึ่ง ส่วนหมู่ที่ 2 ขอฝ่ายทดน้ำ ผมคิดว่ามันไม่จำเป็น มันยังใช้ได้อยู่ ส่วนหมู่ที่ 1 ขอฝ่ายทดน้ำ และหมู่ที่ 4 ขอถนน ผมบอกว่า ผมยกมือให้หมู่ที่ 3 อย่าโกรธผมนะ อย่าคิดว่าผมคนหมู่ที่ 2 ทำไม่ไปยกมือให้คนหมู่ที่ 3 ความสำคัญของการที่เขาไม่มีน้ำอุปโภคบริโภค บ้านเรามีประปา

หมู่บ้านแล้ว เขาก็อยากมีบ้าง ก็ให้โอกาสเขาบ้าง ส่วนหมู่บ้านแม่แอน หมู่ที่ 4 ขอนน ซึ่งตอนนี้ก็ยังใช้การได้อยู่ เราต้องดูความสำคัญของแผนแต่ละแผนเขา เพื่อไม่ให้เขามาโกรธเราจนเกินไป

ผมถือว่า ผมยกมือให้ ผมมีเหตุผล เขามีความจำเป็น ซึ่งในทางกลับกัน ในปัจจุบันชาวบ้านเขาก็ยังคงเห็นหมู่บ้านของตนเองมีความสำคัญที่สุด ทำให้เวลามาประชุมกัน ก็เหมือนกับว่าไม่มองภาพรวม ไม่ได้นึกถึงสังคม ของตำบล จังหวัด ประเทศ เขาคำนึงถึงแต่บ้านเขา

มันต้องแก้ที่ประชาชนด้วยว่า ประชาชนต้องพัฒนาตัวเองขึ้นมาอีกสักหน่อย มารับกับสิ่งแวดล้อม จะต้องไปศึกษาหาความรู้บ้าง ต้องมีเหตุผล ต้องมีความเป็นตัวของตัวเอง

ส่วนใหญ่ชาวบ้านเขาเคยชินกันมา ความศรัทธาที่เขาปลูกฝังกันมาแต่เดิม ตั้งแต่สมัยโบราณที่พ่อหลวง ท่าน เป็นใหญ่ แม้สมัยนี้ยุคสมัยจะเปลี่ยนไปแล้ว แต่ชาวบ้านก็ยังคงยึดติดอยู่กับการเชื่อฟังผู้นำแต่เพียงอย่างเดียว ซึ่งผู้นำพูดอะไรมาก็ไม่จำเป็นต้องถูกเสมอไป แม้ชาวบ้านจะไม่เห็นด้วยก็ตาม เพราะเขาไม่รู้ว่าจะแสดงความคิดเห็นอย่างไร เช่น กรณีการสร้างฝาย หากสร้างขึ้นมา แล้วจะเกิดผลกระทบยังไง เพราะว่า เขาไม่เคยศึกษาเกี่ยวกับเรื่องสิ่งแวดล้อม เขามองไม่ออก ผู้นำอาจจะศึกษามาดี แต่ว่าแก้ปัญหาไม่ตรงจุด พอสร้างไป ชาวบ้านก็ไม่ได้ประโยชน์จริงๆ) ผมบอกออกไปเลยว่า แทนที่จะเกิดประโยชน์ จะเกิดโทษ เพราะร่องน้ำมันแค่นี้ กั้นแค่นี้มันได้แต่คุณกันเท่านั้น มันท่วมแน่นอน (แต่การสร้างฝายนี้ ไม่ได้อยู่ในแผน เพราะเป็นบขที่ดึงเข้ามาจากภายนอก)

ที่ผมมอง แผนก็ไม่ค่อยสำเร็จผล เช่น ขอฟายทดน้ำ ก็ไม่เห็นได้สร้าง ส่วนมากก็ไม่ค่อยเป็นไปตามแผน เป็นคลื่นกระทบฝั่งไป

2. นายกุ่ม อายุ 62 อาชีพเกษตรกร

ไปร่วมประชุมทุกครั้ง และจะมีสมุดบันทึกคอยจดขณะประชุมด้วย เห็นว่า

แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล 3 ปี มีความสำคัญมาก คือให้ 120 % เกิน 100 %

ผู้ที่ไปประชุมก็มักไม่ออกเสียง ไม่ยอมแสดงความคิดเห็นในที่ประชุม เวลาประชุมก็ไม่ได้ค้าน หรือมีเสียงอะไร แต่พอเลิกประชุม ก็ค่อยมาคัดค้าน ไม่เห็นด้วย แย้งขึ้นมา สาเหตุคือ

1. ชาวบ้านไม่กล้าแสดงความคิดเห็น
2. ชาวบ้านจะแสดงความคิดเห็นออกไป ก็เกรงว่าจะไม่ถูกต้อง
3. ชาวบ้านกลัวพ่อท่าน พ่อดวงว่า

พ่อหลวงก็บอกให้หยุด แต่ชาวบ้านไม่ยอมหยุด พอถึงเวลาก็ยกมือ ยังไม่รู้ด้วยซ้ำว่า
พูดกันเรื่องอะไร

เสนอวิธีการแก้ปัญหา คือ ให้ลงทะเบียนผู้ที่มาเข้าร่วมประชุม เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐาน
หากกรณีมาขอความช่วยเหลือ เวลาเมื่อเรื่องเดือดร้อน ก็ไม่ต้องให้ความช่วยเหลือ เพราะถือว่าไม่ให้
ความร่วมมือมาประชุม ใช้วิธีหนามขอกเอาหนามบ่ง หรือ ถ้าหัวรั้นก็เอารั้วเข้าชน

3. นางคำปิ่น อายุ 42 ปี ตำแหน่ง ผู้นำ อชต. (อาสาพัฒนาชุมชนในตำบล)
อสม. (อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน) คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน อาชีพเกษตรกร
ได้เข้าร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี ที่ผ่านมามี 2 ครั้ง เห็นว่า
ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนในระดับปานกลาง ส่วนใหญ่จะเป็นคณะกรรมการ
หมู่บ้านละผู้ที่มีตำแหน่งในหมู่บ้าน เนื่องจากชาวบ้านส่วนใหญ่จะต้องไปทำงานจึงไม่ได้เข้าร่วม
การประชุม

สำหรับการประชุมนั้น ชาวบ้านที่เข้าไปร่วมประชุมก็มีการเสนอปัญหา และได้รับ
การยอมรับจากที่ประชุม และผู้นำชุมชนด้วย แต่อย่างไรก็ตามผู้นำก็มีบทบาทในการชักจูงด้วย

4. นายสมบุญ อายุ 50 ปี เคยเป็นกรรมการหมู่บ้าน 2 สมัย อาชีพเกษตรกร
การประชุมที่ผ่านมา ชาวบ้านที่ไม่มีตำแหน่งอะไรก็เข้ามาร่วมประชุมด้วย แต่มัก
ไม่ค่อยแสดงความคิดเห็นมากนัก ในการประชุมเสนอปัญหา หรือความต้องการของประชาชน
แต่ครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ก็เสนอปัญหา หรือความต้องการของตนเอง หรือของหมู่บ้าน
เป็นหลัก ในส่วนของผู้นำชุมชน ยังคงมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ ในการเสนอปัญหา
ความต้องการมาก เพราะประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกในการคิด การทำ หรือการพูด แสดงความ
คิดเห็น และมีความเชื่อในการเป็นผู้นำของชุมชน มักจะเห็นชอบกับผู้นำแทบทั้งหมด

5. นายใจ อายุ 33 ปี อาชีพข้าราชการ
ทราบถึงกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปีดี และเห็นว่าแผนดังกล่าวมี
ความสำคัญมากด้วย แต่ประชาชนทั่วไปมักจะไม่ได้ให้ความสำคัญนัก เพราะเห็นว่า ถึงไปร่วม
การประชุม หรือไม่เข้าร่วมการประชุม แต่ในที่สุดแล้ว เมื่อหมู่บ้านได้รับโครงการต่างๆ มา
ตนเองก็จะได้รับประโยชน์ด้วยอยู่ดี

ในส่วนของการชี้นำของผู้นำชุมชน นั้น เห็นว่าขึ้นอยู่กับลักษณะส่วนบุคคลของผู้นำ บางคนอาจจะชี้นำที่ประชุม โดยการเสนอความเห็นและให้ที่ประชุมแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่อย่างไร ในขณะที่ผู้นำบางคนก็ยอมรับความเห็นของที่ประชุม โดยให้ที่ประชุมแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ และหลากหลาย โดยตัวเองจะเป็นเพียงผู้ดำเนินการ และสรุปความคิดเห็นของที่ประชุมเท่านั้น อันเป็นบทบาทหน้าที่ต้องดำเนินการเช่นนั้น เพราะโดยสภาพพื้นฐานของการประชุมที่ชาวบ้านเป็นองค์ประชุม นั้น จะมีการแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายมาก จนไม่สามารถสรุปให้เป็นประเด็นหรือให้เรื่องเดียวกันได้ ดังนั้น บทบาทของผู้นำจึงยังคงมีความจำเป็น

สรุปผลการสัมภาษณ์ประชาชน บ้านหมู่ที่ 3

1. นายคำ อายุ 46 ปี ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการหมู่บ้าน อาชีพค้าขาย
ทราบถึงเรื่องการประชุมแผนจากพัฒนาชุมชนที่แจ้งมาเป็นหนังสือว่า เชิญแกนนำมาประชุม เพื่อวางแผนร่วมกับอบต.

ความสำคัญของแผน คือ เราจะได้รู้ว่า ปีต่อไป เราจะทำอะไรให้เกิดขึ้นกับชุมชนหมู่บ้าน

ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่จะเป็น อชด. (อาสาพัฒนาชุมชนในตำบล) อสม. กทม. อบต. ชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่ค่อยไป เพราะว่าไม่ได้แจ้งทั่วถึง ประชุมหมู่บ้านไป แต่ประชุมแผนจะไม่ไป

2. นายแก้ว อายุ 63 ปี เคยดำรงตำแหน่งประธานสภาตำบล อาชีพเกษตรกร

ชาวบ้านทั่วไปไม่สามารถที่จะแสดงความคิดเห็น และไม่มีใครกล้าด้วย กลัวคนอื่นไม่เชื่อ เนื่องจากคนส่วนใหญ่จะเชื่อถือคนที่พูดจาดี คูมิวิสัยทัศน์ มีอุดมการณ์ มีความรู้ความสามารถ ฐานะความเป็นอยู่ค่อนข้างดี ซึ่งมีความน่าเชื่อถือมากกว่าคนที่มีความเป็นอยู่ไม่ค่อยดี

แต่อย่างไรก็ตาม แกนนำยอมรับปัญหาของชาวบ้านอยู่แล้วว่า ความต้องการของเขาเป็นอย่างไร และรู้จักอุปนิสัยความเป็นอยู่ ฐานะของชาวบ้านแต่ละคนหมด ไม่เหมือนในเมืองที่ขนาดอยู่บ้านติดๆกัน ก็ยังไม่รู้จักกัน

เมื่อไม่มีคนถาม แล้วจะเอาการได้แย่งที่ไหนดมา การจะไปพูดคุยกันข้างนอกถึงปัญหา ก็ไม่มีประโยชน์แล้ว

ถูกเสนอว่า ทางแก้ปัญหาคือ ควรจะมีการเอาหนังสือมาให้กรอกทุกครัวเรือนว่า ชาวบ้านแต่ละคนมีความต้องการอะไรบ้าง แล้วรวบรวม พิจารณาว่าแต่ละประเด็น มีชาวบ้าน

ต้องการที่คน เพื่อแก้ปัญหาที่ชาวบ้านไม่กล้าพูดในที่ประชุม ฉะนั้น คือ ชาวบ้านไม่ต้องไปประชุมแล้ว ให้ชาวบ้านเลือกตามตัวเลือกแสดงปัญหาที่กำหนดให้ หรือให้เขียนเอา โดยจะระบุชื่อหรือไม่ก็ได้ หรือจะระบุเป็นบ้านเลขที่เอาก็ได้

3. นายบุญชุม อายุ 45 ปี คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 3 อาชีพลูกจ้างบริษัทเอกชน

ในการประชุมเสนอปัญหา หรือความต้องการของประชาชนแต่ละครั้ง ประชาชนส่วนใหญ่ก็เสนอปัญหา หรือความต้องการของตนเอง หรือของหมู่บ้านเป็นหลัก ในส่วนของผู้นำชุมชน ยังคงมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ ในการเสนอปัญหา ความต้องการมาก เพราะประชาชนยังไม่กล้าแสดงออกในการคิด การทำ หรือการพูด แสดงความคิดเห็น และมีความเชื่อในการเป็นผู้นำของชุมชน มักจะเห็นชอบกับผู้นำแทบทั้งหมด ไม่กล้าขัดแย้ง

สรุปผลการสัมภาษณ์ประชาชน บ้านหมู่ที่ 4

1. นางอินคำ อายุ 47 ปี ประธานกลุ่มพัฒนาสตรี อาชีพรับจ้าง

การจัดทำแผนพัฒนาสามปี ได้จัดทำขึ้นโดยการทำประชาคม เพื่อทราบถึงปัญหาและความต้องการของชุมชน และกำหนดโครงการเพื่อแก้ไข และประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของอบต.ห้วยทราย อย่างมาก

การเสนอปัญหา และความต้องการของประชาชน ถือว่าเป็นความต้องการของประชาชนโดยตรง และต้องผ่านการลงมติของประชาคม

ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ควรจะให้ประชาชนเข้าร่วมในการทำประชาคมให้มากที่สุดเพราะในปัจจุบันประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญกับการทำประชาคมเท่าที่ควร

2. นางต่อมแก้ว อายุ 55 ปี ประธานกลุ่มพัฒนาอาชีพ อาชีพเกษตรกร

แผนพัฒนาสามปี เป็นแผนที่เกิดจากความต้องการของชุมชน โดยการเขียนโครงการที่ต้องการแล้วทางอบต.ได้จัดทำแผนขึ้นตามงบประมาณที่ได้รับ และจัดสรรเป็นส่วนให้แต่ละชุมชนที่ต้องการตามความเหมาะสม และประชาชนที่ได้รับงบประมาณ นำไปพัฒนาในหมู่บ้านให้เกิดประโยชน์ และสร้างรายได้ให้หมู่บ้านต่อไป

ประชาชนมีส่วนร่วมพอสมควร (ไม่มาก, ไม่น้อย) เพราะประชาชนส่วนใหญ่ขาดความรู้ความเข้าใจในแผนพัฒนา เลยเป็นสาเหตุให้ประชาชนไม่ค่อยมีส่วนร่วมเท่าไร และไม่ค่อยมีการประชาสัมพันธ์ในการเข้าร่วมฟังประชุมเท่าไร

ประชาชนมีการเสนอแผน และโครงการต่างๆ การปรับปรุงการพัฒนาต่างๆ ฯลฯ

ผู้นำชุมชนได้เสนอปัญหา และความต้องการของประชาชนในด้านต่างๆตามที่ประชาชนได้เสนอมา และออกความคิดเห็นร่วมกันในการทำประชาคม เพราะต้องการให้หมู่บ้านพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น

3. นายบัณฑูรสิงห์ อายุ 38 ปี อาชีพรับจ้าง ดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

การจัดทำประชาคมหมู่บ้าน ที่ผ่านมานั้น ได้รับความสนใจในการเข้าร่วมการประชุมจากชาวบ้านในระดับหนึ่ง แต่มีข้อสังเกตว่าผู้เข้าร่วมการประชุมส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มีตำแหน่งในหมู่บ้านอยู่แล้ว เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประธานกลุ่มแม่บ้าน อสม. ครู เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตาม บุคคลเหล่านี้ล้วนก็เป็นคนในหมู่บ้าน ดังนั้น ก็ย่อมที่จะทราบปัญหาและความเดือดร้อนของชาวบ้าน และหมู่บ้านเป็นอย่างดี และที่สำคัญ ปัญหาของชุมชนนั้น ไม่มีความซับซ้อนมาก เพราะเป็นสังคมเกษตรกรรม ดังนั้น ปัญหาที่มีอยู่เสมอก็คือเรื่องน้ำเพื่อการเกษตร และเพื่อการอุปโภค บริโภค ปัญหาเรื่องถนน เรื่องไฟฟ้า และการส่งเสริมอาชีพเป็นต้น ส่วนใหญ่แล้วปัญหาก็จะไม่ต่างไปจากนี้

มีส่วนร่วมมากในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี โดยในแต่ละครั้งที่ออกไปทำประชาคมหมู่บ้านจะมีประชาชนร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็น

ประชาชนจะเสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นต่างๆ ที่พวกเขาต้องการที่จะได้รับการแก้ไข และการพัฒนา และในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของอบต.ห้วยทราย จะได้รับการยอมรับจากประชาคม เนื่องจากชุมชนยังมีความยากจน จึงต้องการที่จะทำให้เกิดการพัฒนาเพื่อชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชักจูง ชี้นำ ในกระบวนการเสนอปัญหา ความต้องการ ในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของอบต.ห้วยทราย มากพอสมควร และได้รับการยอมรับจากประชาชน

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำ ร่วมแสดงความคิดเห็น ความต้องการมากยิ่งขึ้น เพื่อจะได้ทราบแนวทางการพัฒนาที่ตรงจุดตามความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น

สรุปผลการสัมภาษณ์ประชาชน บ้านหมู่ที่ 5

1. นายดวงดี อายุ 50 ปี นายก อบต.

เดี๋ยวนี้อาจารย์บ้านเขาจะรับรู้ สนใจในการจัดทำแผนมากขึ้น เมื่อก่อนที่พ่อดีไปทำแผนสามปี (งวดแรก) ไม่ค่อยมีใคร พ่อดีเลยไปบอกว่า แผนมีความสำคัญสำหรับหมู่บ้านท่าน ถ้าแผนออกมาดี ก็จะมีประโยชน์ แต่ถ้ามันไม่ดี การพัฒนาหมู่บ้านก็จะช้าลง

การแก้ไขปัญหาคือ ควรจะอบรม ประชาสัมพันธ์เพิ่มเติมให้ชาวบ้านมีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนมากขึ้น เขามีความเดือดร้อน แต่ยังคงไม่สามารถบรรยายความเดือดร้อนของเขาออกมาเป็นคำพูดได้ (ถึงแม้ว่า จะเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนมากขึ้นก็ตาม) ทำให้ปัญหาไม่ได้รับการแก้ไข

มีการแยกเป็นกลุ่มๆ แล้วค่อยเอาปัญหาของแต่ละกลุ่มมารวบรวมทีหลัง ชาวบ้านเข้าไปมีส่วนร่วมแต่ไม่มีใครพูดอะไรในที่ประชุม (ไม่กล้า) ดังนั้น ปัญหาที่จะต้องแก้ไข ก็คือ จะต้องให้ชาวบ้านมีบทบาทในการแสดงความคิดเห็นในที่ประชุมมากขึ้น ไม่ใช่เข้าไปประชุม แต่ไม่พูดอะไร

พ่อดีบอกชาวบ้านว่า ให้เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาไว้ แต่ถ้าสมมุติว่า ปัญหาข้อที่ 1 มันยังไม่เกิด ก็สามารถพลิกปัญหาข้อที่ 5 มาทำก่อนได้ ขอแค่ให้มันบรรจุอยู่ในแผนฯ แก้ไขได้ตลอด

ตลอดทั้ง การที่หอกระจายข่าว เป็นอำนาจของทางผู้ใหญ่บ้าน ดังนั้น อบต. น่าจะมีศูนย์ประชาสัมพันธ์ของอบต. เอง เพื่อให้กระจายประชาสัมพันธ์ไปทั้ง 5 หมู่บ้าน

2. นายสิงห์คำ อายุ 48 ปี คณะกรรมการหมู่บ้าน หมู่ 3 อาชีพเกษตรกร

ทราบถึงเรื่องการประชุมแผน จากพัฒนาชุมชนที่แจ้งมาเป็นหนังสือว่า เชิญแกนนำมาประชุม เพื่อวางแผนร่วมกับ อบต.

ความสำคัญของแผน คือ เราจะได้รู้ว่าปีต่อไป เราจะทำอะไรให้เกิดขึ้นกับชุมชนหมู่บ้าน

ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่จะเป็น อชต.(อาสาพัฒนาชุมชนในตำบล) อสม. กกม. อบต. ชาวบ้านส่วนใหญ่จะไม่ค่อยไป เพราะว่าไม่ได้แจ้งทั่วถึง ประชุมหมู่บ้านไป แต่ประชุมแผนจะไม่ไป

3. นายผิน อายุ 57 ปี อาชีพเกษตรกรกรรม ปัจจุบันดำรงตำแหน่งกรรมการวัด

แผนพัฒนาตำบลสามปี เป็นแผนที่แสดงถึงปัญหา ความต้องการของประชาชน เนื่องจากกระบวนการจัดทำแผนต้องผ่านการพิจารณาของประชาชน โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้นำท้องถิ่น เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภา อบต. ซึ่งเป็นผู้ที่ทราบปัญหา ความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นของตนอย่างชัดเจน

กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาตำบลสามปี เท่าที่ผ่านมานั้น ในระยะแรกประชาชนยังไม่ทราบถึงความสำคัญของแผนมากนัก แต่ต่อมาเมื่อเห็นว่าแผนดังกล่าวถูกนำมาใช้เป็นกรอบในการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้น ประชาชนก็ได้ให้ความสำคัญ และเข้ามาร่วมกระบวนการในการจัดทำแผนมากขึ้น ทั้งการนำเสนอข้อมูล ปัญหา ความต้องการ ข้อเสนอแนะต่างๆอย่างกว้างขวาง ซึ่งส่งผลให้การจัดทำแผนเป็นที่ยอมรับจากประชาคม เหตุเพราะแผนเป็นเครื่องมือชี้ถึงระดับของการพัฒนาท้องถิ่นที่สำคัญอันหนึ่ง

ผู้นำชุมชนมีบทบาทในการชี้แนะในกระบวนการจัดทำแผนมาก เป็นที่ยอมรับ เพราะข้อมูลในแผนแสดงให้เห็นถึงปัญหา ความต้องการของหมู่บ้าน ชุมชนที่ชัดเจน และสะท้อนให้เห็นถึงระดับของการพัฒนา ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยตรง

กระบวนการควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในทุกขั้นตอน และเป็นที่รับรู้กันอย่างกว้างขวางควรมีการกำหนดทิศทางของการพัฒนาในระยะปานกลางให้ชัดเจน เพื่อจะได้นำไปสู่กระบวนการวางแผนที่รัดกุม เป็นระบบ และปฏิบัติได้ ตลอดจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตาม การตรวจสอบ การดำเนินการทุกระยะ เพื่อมิให้มีการฉ้อราษฎร์บังหลวงเกินไป จนถึงขนาดเป็นการครอบงำแนวความคิด และทิศทางการพัฒนา

4. นางบัวแก้ว อายุ 42 ปี อาชีพเกษตรกรกรรม เป็นสมาชิกกลุ่มพัฒนาสตรี

เห็นว่าแผนพัฒนาสามปีขององค์การบริหารส่วนตำบล เป็นแผนที่เกิดจากปัญหาและความต้องการของประชาชนจริงๆ เพราะได้มีการจัดทำเวทีประชาคม เพื่อระดมความคิดเห็นของประชาชนส่วนใหญ่ และกำหนดแนวทางแก้ไขปัญหานั้น จากนั้นนำเสนอผ่านผู้นำชุมชน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติต่อไป

เท่าที่ผ่านมานั้น จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่า ประชาชนได้เสนอปัญหา ความต้องการ ความคิดเห็นในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของ อบต. มาก และส่วนใหญ่มักจะได้รับการยอมรับจากประชาคม

สำหรับบทบาทของผู้นำชุมชนนั้น ก็จัดได้ว่ามีบทบาทค่อนข้างมากเช่นกัน เช่นการ กระตุ้น การส่งเสริม และการชักจูงให้ประชาชนร่วมกันแสดงความคิดเห็น ในการจัดทำ แผนพัฒนาสามปี และความคิดเห็นของผู้นำชุมชน มักได้รับการยอมรับจากประชามมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved